

Юродивий

Тарас Шевченко

Во дні фельдфебеля-царя
Капрал Гаврилович Безрукий
Та унтер п'яний Долгорукий
Україну правили. Добра
Таки чимало натворили,
Чимало люду оголили
Оці сатрапи-ундіра,
А надто стрижений Гаврилич
З своїм єфрейтором малим
Та жвавим, на лихо лихим,
До того люд домуштрували,
Що сам фельдфебель дивувались
І маршировкою, і всім,
І "благосклонні пребивали
Всегда к єфрейторам своїм".
А ми дивились, та мовчали,
Та мовчки чухали чуби.
Німії, подлії раби,
Підніжки царськії, лакеї
Капрала п'яного! Не вам,
Не вам, в мережаній лівреї
Донощики і фарисеї,
За правду пресвятую статъ
І за свободу. Розпинать,
А не любить ви вчились брата!
О роде суєтний, проклятий,
Коли ти видохнеш? Коли
Ми діждемося Вашінгтона
З новим і праведним законом?
А діждемось-таки колись!
Не сотні вас, а міліони
Полян, дулебів і древлян
Гаврилич гнув во время оно;
А вас, моїх святих киян,
І ваших чепурних киянок
Оддав своїм прафосам п'яним
У наймички сатрап-капрал.

Вам і байдуже. А меж вами
Найшовсь-таки якийсь проява,
Якийсь дурний оригінал,
Що в морду затопив капрала ,
Та ще й у церкві, і пропало,
Як на собаці.

<Тоді, дурні, і вам було б
На його вийти з рогачами,
А ви злякалися...>*

Так-то так!

Найшовсь-таки один козак
Із міліона свинопасів,
Що царство все оголосив:
Сатрапа в морду затопив.
А ви, юродиві, тим часом,
Поки нездужає капрал,
Ви огласили юродивим
Святого лицаря! а бивий
Фельдфебель ваш, Сарданапал,
Послав на каторгу святого;
А до побитого старого
Сатрапа "навсегда оставсь
Преблагосклонним".

Більш нічого

Не викроїлось, і драму
Глухими, темними задами
На смітник винесли, а я...

О зоре ясная моя!

Ведеш мене з тюрми, з неволі
Якраз на смітничок Миколи,
І світиш, і гориш над ним
Огнем невидимим, святим,
Животворящим, а із гною
Встають стовпом передо мною
Його безбожнії діла...

Безбожний царю! творче зла!
Правди гонителю жестокий!
Чого накоїв на землі!

А ти, всевидящее око!

Чи ти дивилося звисока,
Як сотнями в кайданах гнали

В Сибір невольників святих,
Як мордували, розпинали
І вішали. А ти не знало?
І ти дивилося на них
І не осліпло. Око, око!
Не дуже бачиш ти глибоко!
Ти спиш в кіюті, а царі...
Та цур їм, тим царям поганим!
Нехай верзуться їм кайдани,
А я полину на Сибір,
Аж за Байкал; загляну в гори,
В вертепи темнії і в нори
Без дна глибокії, і вас,
Споборники святої волі,
Із тьми, із смрада і з неволі
Царям і людям на показ
На світ вас виведу надалі
Рядами довгими в кайданах...

---

* Ці рядки закреслені автором в рукописі.